

אורות התורה | פרק ב' | תורה לשמה

א ענין תורה לשמה – לשם התורה. כי מציאות החכמה הוא רצון השם יתברך שתהיה בפעל, והיא מציאות יותר נחמדה ומעלה מכל מה שאפשר להחשב, ואין החסרון כי-אם מצדנו, שמצד היותנו שקועים בגוף אין אנו מכירים כל ענין גדל וחזק ועלוי מציאותה. וחכמת התורה הרי היא הגלוי האלהי כפי רצונו יתברך הבא מצד עבודתנו ותלמודנו. והנה כל הלומד תורה הוא מוציא מהכח אל הפעל את מציאות חכמתה מצד נפשו, ובדאי אינו דומה האור המתחדש מצד חבור התורה לנפש זו לאור הנולד מהתחברותה לנפש אחרת, ואם-כן הוא מגדיל התורה ממש בלמודו, וכיון שהקדוש ברוך הוא רוצה שיגדיל תורה, הדרך הישר הוא שילמד האדם מצד אהבתו את האור הגדול, שרוצה השם יתברך בגלוי מציאותו, שיתגדל יותר ויותר. ומכל-שכן לחדש בתורה, שהוא ודאי הגדלת התורה ממש באור כפול.

ב עקר למוד תורה לשמה, בענינים הרוחניים מתקיים הדבר כפשוטו, כי קרבת ד' ורוממות הקדשה גלויה בהם, והאדם מתרומם על ידם, ובענינים המעשיים צריכים להבין שהם כלם סעיפים ולבושים של אור הישר והצדק האלהי, ובתוך כל הפרטים יחד נמצאת הנשמה האלהית של שכלול העולם, בחיים בחמר ורוח, בחברה ובאיחוד, וממילא נוקב האור ויורד גם כן בכל פרט ופרט. וכיון שרגש הלב והשכל הפנימי נתון להארה האלהית הכללית, המסתתרת בכל המון הלמודים המעשיים, מתהנה על ידי זה גלוי פנימי בכל פרט ופרט, שיוצא לאור לפי כשרון רוחו של כל אחד. לפעמים מתרחב הרעיון ומתגלם עד שאפשר גם כן לבטא ולבאר את ניצוץ האור האלהי, שנתפס באיזה מן הפרטים, וברוממות מעלה בכל הפרטים, ולפעמים מתגלה הדבר רק בתור התנוצצות עדינה בחדרי הלב, אבל מכל מקום היא מעלה את הנשמה למצב נעלה, שהחיים כלם מזדככים על ידה. וזהו "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה", וההארה הכללית לעמתה נאמר "ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו".

ג כשעוסק בתורה, בדברים פשוטים, יראה איך ירד האור העליון בעזרה נפלאה, עד שנתישב כל כך יפה בעולם המעשה, וירחיב לבבו על היקר הגדול הזה ועז החיים הללו, הנובעים ממקור קדש הקדשים המלאים על ידי השביל המקדש של אור ישראל בכל העולם כולו, וידע ברור שהאור הזה, המצמצם כל כך בתיבות ובאותיות, במנהגים, במעשים, בדינים, בפלפולים ובסברות, פוגש הוא את האור העליון המרום מכל אלה, ומתרחץ בו, ומשתעשעים הם יחד, ואור חי העולמים מתמלאו זה וענג גדול מהפגישה התמידית הזאת, שבאה מכח העוסק בתורה לשמה, שעושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה.

ד אחד מהדרכים של עסק התורה לשמה הוא, להעשיר את כנסת ישראל בכחות רוחניים גדולים, וכל מה שמתרבה אור התורה, ועמה חבתה וכבודה, בלב אחד מישראל, הרי הכח היסודי של האמה מתחזק ומתאמן, והנשמה הפרטית של זה האיש, הפועל ברכה כללית זו, היא מצד עצמה גם כן מתגדלת ומתהדרת, משתלמת ומתפארת בענפים רבים ורעננים, ומשלחת שרשים רבים ואדירים, ומשתרשת על ידם בשרשי עץ החיים האמתיים, שבפי טהרתה וגבורתה תכיר ותחוש את עמק נעם טעמים של החיים המאשרים הללו. "וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים, דובב שפתי ישנים".

ה כשלומד תורה לשמה עושים חסד עם כנסת ישראל. הא כיצד, רוח האמה מתחזק על ידי מה שבניה מתפרנסים בפרנסתם הרוחנית מפרי רוחה, והתורה בלה היא מלאה רוח ישראל, וכל יחיד העוסק בתורה הוא מגלה כח חיים חדש בגשמת ישראל על ידי המזון הנשמתי שהוא מקבל מהתורה. וכל מה שהתלמוד יותר מואר ומכתיר יותר בדעה רחבה ובשכל טוב, וכל מה שמתוספת בו יותר נדיבות לבב וטהרת נפש, כן כח החיים הישראליים הולך ומתגלה על ידו ונותן להאמה כח ושמחת חיים להתעודד ולקום. וכל הרפיונות שבאים לעולם ברוח ישראל, מקורם הוא שכחת התורה ורפיון ידים מן התורה.

ו יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל, הנמצאת גנוזה בקרבנו. וכל מה שנוציא יותר אל הפעל סעיפי ידיעות והרחבת רגשות ממנה, הננו מגדלים את כחה ומזהירים את ופעתה, והרינו מגדילים את התורה עצמה, שהיא רוחניות החיים האמתיים של כנסת ישראל, העפונה בנו, וחבויה בכל התורה כלה ובכל פרט מפרטיה.

ז עקר למוד תורה לשמה אי אפשר לבוא כי-אם על ידי הכשר זה של ההבנה וההרגשה הבאה עמה, איך כל פרטי תורה חביבים חבת קדש ואיך האור הכללי, המלא חיים ומביא חיים לעולם, מתפלש הוא בכל הפרטים כלם.